

PATVIRTINTA
Dembavos progimnazijos direktoriaus
2019 m. gruodžio 30 d.
įsakymu Nr. V1-222

DEMBAVOS PROGIMNAZIJS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dembavos progimnazijos (toliau – progimnazijos) bendruomenės etikos kodekse (toliau – EK) skelbiamos bendražmogiškosios bei profesinės etikos vertybinės nuostatos ir moralaus elgesio principai, kuriuos įsipareigoja taikyti visa progimnazijos bendruomenė.

2. EK paskirtis – padėti progimnazijos bendruomenei suprasti etiško elgesio normas ir padėti spręsti problemas, kurios gali kilti darbinėje veikloje, tarpusavio santykiuose, viešame gyvenime.

3. EK papildo mokytojų, kitų pedagoginių darbuotojų, aptarnaujančio personalo, mokinių, mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) teisių, pareigų, atsakomybės nuostatas, kurios yra reglamentuotos Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Pedagogų etikos kodekse, Progimnazijos nuostatuose, Progimnazijos darbo tvarkos taisyklėse ir kituose norminiuose teisės aktuose, reglamentuoja dalykinio elgesio nuostatas ir elgesio normas, kurių tiesiogiai nenustato Lietuvos Respublikos teisės aktai, darbo sutartys ir vidaus tvarkos dokumentai.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Etika – tai asmens elgesį ir veiksmus sąlygojantis vertybių taikymas.

Moralė – tai žmonių elgesį reguliuojančios normos ir principai.

Pedagogų etika – dora, pareigingumu, atsakingumu, kūrybingumu, sąžiningumu, teisingumu, žmoniškumu, objektyvumu grindžiami tarpusavio ir darbo santykiai, nepriekaištingas etinės elgsenos laikymasis viešame gyvenime.

Etikos normų pažeidimas – poelgis, veiksmas, elgesys darbe, visuomenėje, tarpusavio bendravime, sukeliantis prieštarigus bendradarbių vertinimus, pasireiškiančius priimtų Pedagogo etikos kodekso dorovinės elgsenos normų nepaisymu, ignoravimu ar pažeidimu, kuris blogina bendruomenės mikroklimatą, trikdo darbinę nuotaiką ir darbo ritmą.

Etikos problema – netinkamai padarytas sprendimas ar atliktas veiksmas, pažeidžiant etikos normas.

Etiškas sprendimas – tai geras, teisingas, visuomenės daugumos puoselėjamos vertybėms neprieštaraujantis sprendimas.

Privatus darbuotojo interesas – turtinis arba neturtinis darbuotojo suinteresuotumas, galintis turėti įtakos sprendimams atliekant tarnybines pareigas.

Interesų konfliktas – situacija, kai darbuotojas, atlikdamas savo pareigas, vykdo pavedimus ir dalyvauja sprendimų priėmime bei priima sprendimus, susijusius su jo privačiais interesais.

Viešieji visuomenės (valstybės) interesai – visuomenės (valstybės) suinteresuotumas.

Visuomenė tikisi, kad darbuotojas į darbą žiūrės kaip į pašaukimą.

Kompetencija – funkcinis gebėjimas adekvačiai atlikti tam tikrą veiklą, turėti jai pakankamai žinių, įgūdžių, energijos.

Vertybė – idėjos ir įsitikinimai, formuojantys, skatinantys žmogaus būvį ar elgseną.

Tolerancija – pakantus gerbimas kitos nuomonės, požiūrių, įsitikinimų, tikėjimo.

III SKYRIUS BENDRUOMENĖS ETIKOS KODEKSO TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

4. Vienas svarbiausių EK tikslų – neetiško elgesio prevencija.
5. Padėti įstaigos pedagogams ir darbuotojams vertinti ir spręsti konkrečius etinio pobūdžio klausimus.
6. EK paskirtis nubrėžti progimnazijos narių tarpusavio santykių tolerancijos ribas, išryškinti mokytojų, darbuotojų etikos požiūriu vengtina elgesį.
7. Formuoti mokytojų ir darbuotojų suvokimą, jog etika būtina bet kurioje veikloje, ji svarbi didinant visuomenės pasitikėjimą progimnazijos veikla.
8. Nustatant progimnazijos bendruomenės tarnybinio, profesinio bei visuomeninio elgesio taisykles siekti, kad atskiro mokytojo, pedagoginio darbuotojo, personalo darbuotojo, mokinio veikla keltų asmens bei progimnazijos garbę, būtų naudinga visuomenei ir valstybei.
9. Apsaugoti mokytojus, pedagoginius darbuotojus, personalą, mokinius nuo veiksmų, galinčių pakenkti asmens bei progimnazijos bendruomenės autoritetui.
10. Užtikrinti, kad visų progimnazijos bendruomenės narių tarpusavio santykiai būtų pagrįsti tolerancijos ir pagarbos vienu kitiems principais.

IV SKYRIUS PAGRINDINIAI ETIKOS KODEKSO PRINCIPAI IR REIKALAVIMAI

11. Bendruomenės narių santykiuose viešumas, draugiškumas ir geranoriškumas yra vieni svarbiausių progimnazijos bendruomenės nario etikos principų.
- 12. Progimnazijos bendruomenės nariai įsipareigoja:**
 - 12.1. aktyviai palaikyti progimnazijos siekius, garbingai atstovauti įstaigai, etiškai elgtis progimnazijoje, tinkamai reprezentuoti jos vardą Lietuvoje ir užsienyje;
 - 12.2. puoselėti pagarbius savitarpio santykius su kiekvienu bendruomenės nariu;
 - 12.3. vadovautis skirtingų lyčių lygybės principu, būti tolerantiškiems kitokiai nuomonei, kitų tautybių, rasių, religinių bei politinių įsitikinimų atstovams;
 - 12.4. konfliktinėse situacijose elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai, išklausti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
 - 12.5. gerbti ir aktyviai prisidėti, puoselėjant esamas, ir kuriant naujas bendruomenės tradicijas;
 - 12.6. objektyviai, remiantis kompetencija, vertinti kitų darbus ir pastangas, atskleidžiant nepanaudotas galimybes, kolegiškai patariant ir padedant vieni kitiems;
 - 12.7. laiku, atidžiai ir profesionaliai atlikti pareiginėse instrukcijose numatytas funkcijas;
 - 12.8. korektiškai ir geranoriškai kelti į viešumą esamas negeroves, siekiant pagerinti bendruomenėje profesinės etikos klimatą;
 - 12.9. prisiimti dalį atsakomybės už sklandų progimnazijos darbą, savo veikloje turi vadovautis bendruomenės viešaisiais interesais, vengti viešųjų ir privačių interesų konflikto.

V SKYRIUS PAGRINDINĖS ADMINISTRACIJOS ETIKOS NUOSTATOS

13. Švietimo įstaigos vadovas atsako už priimamų sprendimų ir veiksmų viešumą, švietimo įstaigos bendruomenės narių informavimą, personalo profesinį tobulėjimą, sveiką, saugią, užkertančią kelią bet kokioms smurto, prievartos apraiškoms ir žalingiems įpročiams aplinką, už Pedagogų etikos kodekso reikalavimų laikymąsi.
14. Teikia reikiamą informaciją pavaldiems darbuotojams ar kitiems bendruomenės nariams (apie darbuotojų pareigas, teises, galimus padarinius ir kt.).

15. Teisingai, tolygiai paskirsto darbą ar atskiras užduotis pavaldiniams.
 16. Teisingai, išsamiai nagrinėja pavaldžių darbuotojų ar mokinių pasiūlymus, geba teisingai ir taktiškai atmesti neteisėtus prašymus.
 17. Nesinaudoja asmeniniais tikslais progimnazijos nuosavybe ar materialiniais bei finansiniais resursais.
 18. Naudoja suteiktas galias ginti bendruomenės interesus.

VI SKYRIUS PAGRINDINĖS MOKYTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

19. Progimnazijos pedagogai supranta, palaiko ir puoselėja svarbiausias vertybes: teisingumą, sąžiningumą, pagarbą žmogui, toleranciją, profesinę, mokslinę bei pilietinę atsakomybę.

20. Objektyviai, remdamiesi pagrįstais kriterijais, vertina kitų darbus ir pastangas, atskleidžia nepanaudotas galimybes, kolegiškai pataria ir padeda vieni kitiems, skatina kolegišką keitimąsi kūrybinėmis idėjomis, gerą darbo patirtimi, plėtoja tarpinstitucinius, tarptautinius ryšius.

21. Siekia aukštesnės kompetencijos pedagoginiame darbe, domisi savo srities mokslo naujovėmis.

22. Puoselėja pagarbius santykius su kiekvienu bendruomenės nariu bei su savivaldos institucijomis.

23. Mokytojas privalo nešiorškščiai, neįžeidžiančiai, bet reikliai reikšti kategorišką nepakantumą mokinių nesąžiningumui, elgesio normų pažeidimo faktams. Mokinio žinių bei įgūdžių vertinimas turi būti teisingas, sąžiningas, suderintas su dėstomo kurso tikslais, priklausantis nuo žinių kokybės.

24. Supranta, kad progimnazijos pedagogo etiką pažeidžia:

24.1. mokinių arba kolegų diskriminavimas dėl dalyvavimo politinėje, visuomeninėje, kultūrinėje ar sportinėje veikloje;

24.2. nesąžininga profesinė konkurencija tarp kolegų, dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, visiems mokytojams skirtos informacijos slėpimas, eskaluojami smulkmeniški konfliktai bei intrigos;

24.3. mokytojo nepagarbus atsiliepimas apie nedalyvaujančio kolegos pedagoginius gebėjimus, asmenines savybes;

24.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas (darbo užmokestis, karjeros ketinimai, kompetencija, asmeniniai reikalai ir asmeninės savybės, elgesys, gyvenimo būdas, apranga) tiek su mokiniais, tiek su kitais asmenimis;

24.5. mokytojo nepagarbus, familiarus (per daug laisvas) elgesys su mokiniu, mokinio asmeninių savybių, šeimos aptarimas ar paviešinimas asmenims, tiesiogiai nesusijusiems su jų ugdymu, problemos sprendimu;

24.6. šokiruojanti, seksuali (gilios iškirptės, mini sijonai), blaškanti mokinių dėmesį, netvarkinga, laisvalaikio, sportinė (išskyrus kūno kultūros mokytojus) apranga, vilkima per pamokas;

24.7. alkoholinių gėrimų ir narkotinių medžiagų vartojimas progimnazijoje ir jos teritorijoje;

24.8. neleistinas nekorektiškas, tendencingas kolegos darbo kritikavimas ir sąmoningas menkinimas (ypač pamokų metu su mokiniais) dėl asmeninės antipatijos, konkurencijos, politinių ar kitokių su vertinamo mokslinio ir metodinio darbo profesionalumu nesusijusių motyvų.

25. Supranta, kad pedagogo laisvei prieštarauja:

25.1. nepakantumai kitokiai mokinių ar kolegų nuomonei bei argumentuotai kritikai;

25.2. teisės atsakyti į kritiką ar kaltinimus ignoravimas;

25.3. mokytojų ir mokinių tėvų išsakomos nuomonės apie priimamus reikšmingus bendruomenei sprendimus sąmoningas ribojimas arba ignoravimas.

26. Tausoti ir atsakingai naudoti progimnazijos turtą, medžiaginius išteklius, taupiai naudoti valstybės, rėmėjų, investuotojų lėšas vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus. Šią nuostatą pažeidžia:

- 26.1. progimnazijos materialinių bei finansinių išteklių naudojimas politinei veiklai, privačiam verslui ar asmeninių poreikių tenkinimui;
- 26.2. piktnaudžiavimas progimnazijos ištekliais vykdant projektus;
- 26.3. progimnazijos nuosavybės niokojimas dėl piktavališkumo arba dėl aplaidumo.

VII SKYRIUS PAGRINDINĖS MOKINIŲ ETIKOS NUOSTATOS

27. Mokinių tarpusavio santykiai grindžiami kolegialumo, draugiškumo, sąžiningumo, tolerancijos ir solidarumo principais, orientuotais į mokymo proceso kokybę ir akademinės atmosferos užtikrinimą.

28. Mokinys, laikydamasis mokinių etikos nuostatų, įsipareigoja:

- 28.1. nepriekaištingu elgesiu ir išvaizda reprezentuoti progimnaziją;
- 28.2. jausti ir prisiimti atsakomybę už savo mokymąsi;
- 28.3. laikytis bendrų ir kiekvieno dalyko pamokoje priimtų susitarimų;
- 28.4. pertraukų metu elgtis kultūringai, mandagiai, saugiai;
- 28.5. tinkamai ir atsakingai atlikti mokiniui patikėtas pareigas;
- 28.6. mandagiai, kultūringai elgtis su visais bendruomenės nariais;
- 28.7. savo pavyzdžiu kurti saugią ir estetišką aplinką;
- 28.8. savo kalboje nevartoti nemandagių, necenzūrinių žodžių;
- 28.9. progimnazijoje ir jos teritorijoje nerūkyti, nevartoti alkoholio, narkotikų ir kitų kvaišalų, nežaisti azartinių žaidimų;
- 28.10. progimnazijoje ir jos teritorijoje nešiukšlinti.

29. Mokinys, bendraudamas su kitais mokiniais, įsipareigoja:

- 29.1. gerbti kitų mokinių nuomonę, pastabas reikšti korektiškai;
- 29.2. tolerantiškai vertinti kitų mokinių asmenines savybes;
- 29.3. neaptarinėti konfidencialios informacijos apie kitus mokinius, progimnazijos bendruomenės narius.

VIII SKYRIUS PERSONALO DARBUOTOJŲ ETIKOS NUOSTATOS

30. Progimnazijos personalas supranta, kad darbo etiką pažeidžia:

- 30.1. netaktiškas elgesys su kolegomis, mokytojais, mokiniais;
- 30.2. dalyvavimas negarbinguose sandoriuose, eskaluojami smulkmeniški konfliktai ir intrigos;
- 30.3. nepagarbus atsiliepimas apie kolegos darbą ar asmenines savybes;
- 30.4. kai paviešinama ar viešai aptarinėjama konfidenciali informacija apie kolegas ar įstaigą;
- 30.5. pasinaudojimas pareigomis siekiant gauti neteisėtų pajamų sau ir kitiems asmenims arba dėl kitokių paskatų, kaip savivaliavimas.

31. Progimnazijos personalas įsipareigoja:

- 31.1. atsiradus tarpusavio santykiuose konfliktinėms situacijoms, elgtis tolerantiškai, atvirai, objektyviai ir savikritiškai. Išklaustyti visų pusių argumentus ir ieškoti objektyviausio sprendimo;
- 31.2. tausoti ir atsakingai naudoti progimnazijos turtą, medžiaginius išteklius, vykdant įstaigos tikslus, uždavinius ir prisiimtus įsipareigojimus.

IX SKYRIUS

PAGRINDINĖS MOKINIŲ, TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) ETIKOS NUOSTATOS

32. Aktyviai palaikyti progimnazijos siekius, garbingai atsiliepti, etiškai bei mandagiai elgtis progimnazijoje, juose vykstančiuose renginiuose.

33. Būti nešališkiems ir neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo vertinant progimnazijos veiklą, mokytojų kompetencijas, administracijos darbą.

34. Nepakenkti progimnazijos reputacijai ir bendriesiems interesams vykdant bet kokią veiklą ir pagal galimybes prisidėti prie progimnazijos keliamų tikslų įgyvendinimo.

35. Būti tolerantiškiems nuomonėms ir įsitikinimams, pagarbiai elgtis su progimnazijos bendruomenės nariais ir kitais asmenimis.

36. Skatinti palankią santykių atmosferą klasės tėvų (globėjų, rūpintojų) kolektyve, savitarpio pasitikėjimą, nešmeižti, neapkalbinėti, neįžeidinėti, nedemonstruoti neigiamų emocijų.

37. Objektyviai vertinti progimnazijos bendruomenės narių ir ugdytinių ugdymo (-si) pasiekimus, veiklą ir elgesį.

X SKYRIUS

KODEKSO PRIĖMIMAS IR ĮGYVENDINIMAS

38. Progimnazijos bendruomenė išipareigoja gerbti EK ir rūpintis jo veiksmingumu.

39. EK priimtas kaip progimnazijos bendruomenės sutarimas dėl tam tikrų vertybinių elgesio nuostatų turi palaikyti etinį susirūpinimą, skatinti svarstyti, diskutuoti etinius klausimus ir jų sprendimo būdus.

40. Etikos kodekso priežiūrą atlieka direktoriaus įsakymu sudaryta 3 asmenų progimnazijos bendruomenės narių elgesio ir etikos kodekso priežiūros komisija (toliau tekste – Komisija), vadovaudamasi Etikos kodeksu. Komisija dirba vadovaudamasi EK, kuri tvirtina progimnazijos direktorius.

41. Komisija vadovaujasi etikos reglamentu:

41.1. komisijos posėdžiai šaukiami gavus prašymą arba siekiant inicijuoti Etikos kodekso papildymus ar pakeitimus;

41.2. komisijos posėdžius šaukia ir jiems vadovauja Etikos komisijos pirmininkas. Jeigu gautas prašymas susijęs su Etikos komisijos pirmininku, posėdį šaukia ir jam vadovauja Komisijos pirmininko pavaduotojas (Komisijos pirmininku ar pavaduotoju negali būti administracijos atstovas);

41.3. pažeidimai, dėl kurių kreipiamasi į Komisiją, turi būti įvykę ne anksčiau negu prieš 14 kalendorinių dienų;

41.4. prašymai dėl etikos pažeidimų registruojami raštinėje, vizuojami direktoriaus ir įteikiami Komisijos pirmininkui. Priimami svarstyti tik aiškiai motyvuoti prašymai. Anoniminiai prašymai nesvarstomi;

41.5. komisija privalo išnagrinėti gautą prašymą, priimti sprendimą ir raštu (pasirašytu Komisijos pirmininko) atsakyti prašymą pateikusiam ar suinteresuotam asmeniui ne vėliau kaip per 20 darbo dienų nuo prašymo gavimo dienos. Komisija prašymo išnagrinėjimo terminą gali pratęsti motyvuotu sprendimu. Komisijos raštiški atsakymai registruojami raštinėje;

41.6. bendruomenės narys, dėl kurio gautas prašymas, yra informuojamas apie jo turinį ir pateikia raštu paaiškinimus per 5 darbo dienas nuo informavimo dienos;

41.7. bendruomenės narys turi teisę dalyvauti Komisijos posėdyje, kuriame svarstomas su juo susijęs prašymas ar informacija;

41.8. Komisijos nariai privalo laikytis konfidencialumo ir neskleisti informacijos apie tiriamą medžiagą, kol atliekamas tyrimas;

41.9. Komisijos sprendimai yra teisėti, jei posėdyje dalyvauja ne mažiau kaip 3 jos nariai. Nedalyvaujant pirmininkui, Komisijai vadovauja pirmininko pavaduotojas;

41.10. Komisijos sprendimai priimami balsų dauguma. Jeigu posėdyje dalyvaujančių narių balsai pasiskirsto po lygiai, lemiamas yra Komisijos pirmininko balsas.

42. EK negali numatyti visų nepagarbos pripažintoms profesinėms vertybėms atvejų, todėl Komisija, nagrinėdama konkrečius prašymus dėl nederamo elgesio EK nenumatytais atvejais, turi spręsti, ar konkretus poelgis nesuderinamas su profesinės etikos vertybėmis, ar gali būti toleruojamas.

43. Sankcijos už mokytojų, nepedagoginio darbuotojo, aptarnaujančio personalo darbuotojo etikos pažeidimus atsižvelgiant į pažeidimo sunkumą – moralinio poveikio priemonės (pvz., pastaba, įspėjimas, įvertinimo paviėšinimas ir pan.). Etikos kodekso priežiūrą vykdančios etikos komisijos sprendimai yra rekomendacinio pobūdžio priimant sprendimą dėl darbo sutarties pratėsimu, dėl darbuotojo skyrimo į aukštesnes pareigas, atestuojant aukštesnei kvalifikacinei kategorijai gauti bei kitais atvejais.

44. Progimnazijos etikos komisijos nariai, vadovaudamiesi atsakomybe, viešumu turi siekti teisingai nagrinėti prašymus, skundus, pareiškimus, neturėti asmeninio išankstinio nusistatymo, savo įgaliojimus naudoti, priimant nešališkus sprendimus, nesinaudoti tarnybine padėtimi.

XI SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

45. Kiekvienas progimnazijos bendruomenės narys privalo savo veikloje vadovautis šio EK normomis.

46. Progimnazijos bendruomenės etikos kodeksas viešinamas progimnazijos internetiniame puslapyje www.dembavosprogimnazija.lt
